

Pensionstagarnas Centralförbunds mål för riksdagsperioden 2019–2023

 Pensionstagarnas Centralförbund PCF rf

 PCF

INNEHÅLL

BAKGRUND.....	3
FÖRBUNDETS MÅL FÖR 2019–2023	
○ Eliminera pensionärsfattigdomen.....	4
○ Arbetspensionsindexet.....	4
○ Beskattningen	6
○ Social- och hälsovårdsavgifter ska vara tillräckliga, kvalitativa och ha ett skäligt pris.....	6
– Avgiftsfria besök på social- och hälsovårdscentralerna	
– Avgiftstaken bör slås samman	
– Det allmänna ska sköta indrivningen	
○ Äldreombudsman för att trygga de äldres intressen och rättigheter.....	9
○ Offentliga utrymmen bör öppnas för medborgarverksamhet.....	9
○ Digitaliseringens hot bör erkännas och dess möjligheter garanteras seniorerna.....	10
○ Hinderlös bostadsproduktion och främjande av reparationsbyggande	11
○ Hemvården och serviceboendet bör motsvara behovet och vara tillräckliga.....	11
○ Trygga seniorernas rätt till rehabilitering	12
○ Hushållsavdraget som stöd för seniorernas vardag och boende	13
○ Pensionstagarnas bostadsbidrag bör bevaras också i framtiden	13
○ Förhöjning av utkomststödets grunddel.....	14
○ Högakta närståendevården	14
Vad är Pensionstagarnas Centralförbund?.....	15

PCF och Riksdagsvalet 2019

PCF är en stark intressebevakare för pensionstagarna. Förbunds kongressen 2017.

BAKGRUND

Låginkomsttagarnas och seniorernas röst måste höras kraftigare i vårt samhälle än för tillfället. Avvärijandet av pensionärsfattigdomen kräver radikala och snabba åtgärder.

Jämlik tillgång till grundläggande tjänster måste också garanteras i hela det åldrande Finland. Seniorerna bör ha likvärdiga, jämlika och fungerande möjligheter att få social- och hälsovårds- och andra närtjänster tillräckligt nära och med goda trafikförbindelser. Speciellt i de glest bebodda kommunerna bör det skapas nya sätt att arrangera tjänster som kompletterar de viktiga närtjänsterna. Tillgången till offentliga tjänster bör vara likvärdiga, klara och förståeliga.

Pensionstagarnas Centralförbunds mål för riksdagsperioden 2019–2023

Åtgärdsprogram för att eliminera pensionärsfattigdomen

Finland bör få ett åtgärdsprogram för att eliminera pensionärsfattigdomen. Den centrala delen av programmet bör vara rejäla nivåförhöjningar av folkpensionen. Förhöjningar av enbart garantipensionen löser inte vår pensionärsfattigdom.

Programmet bör analysera ställningen för pensionärer med låga pensioner som en helhet. Det bör hittas åtgärder som de facto förbättrar deras ställning. Tjänsterna utgör en betydelsefull del av pensionärernas utkomst – tillgången till dem och hur man når dem samt pris/avgiftsnivå.

Indexjusteringarna görs enligt den genomsnittliga inflationen, men för låginkomsttagarna koncentreras konsumtionen bl.a. till livsmedel och hyresboende, och priserna på dessa har stigit snabbare än andra priser de senaste åren.

Låginkomsttagarnas behov av konsumtion och vad den inriktas på bör utredas noggrannare. Utgående från den bör nödvändiga ändringar göras i konsument- och folkpensionsindexen så att de bättre motsvarar låginkomsttagarnas genomsnittliga konsumtion.

Arbetspensionsindexet

De pensioner som utbetalas i Finland anses omfattas av grundlagens egendomsskydd, varför pensioner som utbetalas inte kan beskäras. Så bör det absolut vara också i fortsättningen.

Arbetspensionsindexsystemet och indexets struktur är avgörande för utvecklandet av pensionens köpkraft. Det är därför viktigt att söka hållbara alternativ för indexjusteringen av arbetspensioner med tanke på finansiering av pensionssystemet.

Vi understryker dock att en ändring av arbetspensionsindexet inte får riskera finansieringen av våra arbetspensioner och systemets ekonomiska hållbarhet. Solidariteten mellan generationerna bör även beaktas då beslut fattas.

Pensionsskyddscentralen har räknat ut (Työeläkkeiden indeksisuoja TEL:stä TyEL:iin, 2009) att en övergång till det s.k. halvvägsindexet (50/50) skulle innebära en förhöjning av utgifter och avgifter med ett par procentenheter utöver den ökning som redan kan ses. Det bör göras uträkningar på kostnadseffekterna också för 40/60 och 30/70 index och utreda möjligheterna att genomföra dem.

Det behövs utredningar av alternativ för hur de låga och medelstora arbetspensionerna kan beaktas bättre än nu i indexjusteringen. Den utredning Inför morgondagen (en enkät om 55–84-åringarnas framtidsutsikter) som TNS Gallup utförde 2016 visade att 86 procent av alla som svarat höll med oss helt (64 %) eller nästan helt (22 %).

PCF har presenterat en egen modell till indexförhöjning, som gynnar dem som får små och medelstora pensioner. Vårt förslag är en blandmodell, där förhöjningen föreslås ges till samma eurobelopp till alla och en förhöjningsdel som kommer utöver den som är procentuell. I vår modell kan indexändringen göras helt kostnadsneutralt jämfört med dagens system. På det sättet riskeras inte utbetalningen av pensioner i framtiden.

Vi föreslår att den indexmodell som PCF föreslår införs för en viss tid på tio år. Efter visstiden granskas modellens effekter på avvärjandet av pensionärsfattigdomen och på utjämnningen av pensionstagarnas inkomstskillnader.

Beskattningen

Man bör alltid, då beslut fattas om beskattningen, beakta att en förhöjning av de indirekta skatterna alltid värst drabbar dem som har de lägsta inkomsterna.

De skattelättnader som ges löntagarna bör också ges till pensionsstagarna. Beskattningen av pensionstagarna får inte efter den skattefria pensionsinkomstgränsen vara strängare än beskattningen av löneinkomster.

I en skattejämförelse mellan pensionstagare och löntagare tolkas den arbetspensionsförsäkringsavgift som löntagarna betalar som en avgift av skattekaraktär. Arbetspensionsavgiften är absolut inte någon skatt. ArPL-avgiften är ett slag av vederlag, för arbetspensionsavgifterna skapar en till den försäkrades egna inkomster starkt bunden samt till äganderätten tryggad pensionsrätt.

Arbetspensionsavgifterna betalas till pensionsförsäkringsbolagen, medan skatten igen betalas till offentliga samfund, dvs. kommuner, staten och kyrkan.

Man bör i jämförelsen mellan pensions- och löneinkomst avstå från tolkningen att löntagarnas arbetspensionsavgift (ArPL-avgift) är en skatt. Vårt krav stöds bland annat av riksdagens grundlagsutskotts utlåtande (PeVL 30/2005 vp), enligt vilket avgiften inte kan anses vara en skatt.

Pensionstagarnas social- och hälsovårdsavgifter ska vara tillräckliga, kvalitativa och ha ett skäligt pris

Enligt grundlagen ska det allmänna tillförsäkra var och en tillräckliga social- och hälsovårdstjänster samt främja befolkningens hälsa. Den ekonomiska situationen får inte hindra någon att söka sig till dessa tjänster (PeVL 39/1996 vp).

För de äldre är det betydelsefullt att det finns social- och hälsovårdstjänster som ges vid rätt tidpunkt, är tillräckliga, kvalitativa och till

skäligt pris och finns nära. De bör få de tjänster de behöver enligt sina individuella behov, inte inom ramen för servicegivarens tjänsteutbud eller beroende på den hjälpbehövandes socioekonomiska ställning, ekonomiska situation eller var de bor.

Social- och hälsovården bör speciellt mycket stöda de behov som de som behöver mycket tjänster har och de som har den svagaste ställningen. Det förutsätter goda och sömlösa vård- och tjänstekedjor, tjänstehandledning, smidigt samarbete mellan social- och hälsovårdsaktörerna samt en stark verksamhet på grundnivå. Man bör se till att vård- och servicekedjorna är smidiga så att de medborgare som behöver hjälp och stöd inte faller mellan aktörerna utan att de får den hjälp de behöver.

● Avgiftsfria besök på social- och hälsovårdscentralerna

De direktvalstjänster inom social- och hälsovården (§ 18) som nämns i regeringens proposition till lag om kundens valfrihet inom social- och hälsovården (RP 16/2018 rd) borde vara avgiftsfria. Den finansieringsdel som kundavgifterna inbringar är mycket liten i relation till de administrativa kostnaderna för indrivningen av dem.

Ett slopande av avgifterna skulle minska det administrativa arbetet, minska välfärds- och hälsoskillnaderna och skulle på lång sikt ge inbesparingar då användningen av tyngre och dyrare tjänster minskar.

Kund- eller serviceavgifter eller kostnaderna för mediciner får inte bli ett hinder för att få tillgång till och givande av tjänster och vård. Besöksavgifterna i den öppna hälsovården dvs. i de s.k. social- och hälsovårdscentralerna bör vara avgiftsfria. Kundavgifterna bör vara likvärdiga på riksnivå och praxis och tillämpningsanvisningar om skäliga avgifter eller om att inte indriva dem bör göras upp riksomfattande och bindande.

● Avgiftstaken bör slås samman

Medborgare med låga inkomster sparar beklagligt ofta in på mediciner och övriga hälsovårdskostnader, för att pengarna ska räcka till andra utgifter. En pensionstagare som låter bli att köpa mediciner eller gå på uppföljningsbesök efter sjukdom har då sjukdomarna blir värre en betydande kostnadseffekt för vårt samhälle.

Det finns tre olika avgiftstak: betalningstak för tjänster (683 €), mediciner (605,13 € år 2018 och 572 € år 2019) och FPA-resor (300 €). De var år 2018 sammanlagt 1 588,13 euro under kalenderåret.

Tjänste-, rese- och läkemedelstaken bör sammanslås till ett avgiftstak, vars nivå bör vara högst 775 euro. De separata betalningstaken bör dock bevaras och de bör följas upp även i fortsättningen. Då ett avgiftstak uppnås föreslår vi att kunden inte betalar ifrågavarande tjänste-, rese- eller medicinspecifika avgift under de följande 12 månaderna. Tjänsterna föreslår vi att blir avgiftsfria då de avgifter som betalats för tjänster, resor och mediciner överskrider avgiftstaket.

● Det allmänna ska sköta om indrivning

Enligt grundlagen kan kundavgifter inte utgöra ett hinder för att få social- och hälsovårdstjänster. Ändå utreddes nästan 400 000 kundavgifter för indrivning år 2016. Av dem utgjorde cirka 216 000 av sjukhus- och institutionsvårdsavgifter. I över hälften av kommunerna sköts indrivningen av ett privat indrivningsföretag.

Användningen av privata indrivningsföretag mångdubblar de kundavgifter som drivs in och kommunerna bör avstå från att använda dem. Det allmänna bör svara för såväl fakturering som indrivning och skapa klara praxis och följa upp hur indrivningen genomförs.

Äldreombudsman för att trygga de äldres intressen och rättigheter

Vi behöver äldreombudsmän som känner till seniorernas vardag i Finland. De äldreombudsmän som anställs bör i de kommande landskapen ha i uppdrag att följa med den åldrande befolkningens tillgång till åtgärder och tjänster som främjar hälsa och välmående, kontrollera kvaliteten på den samt göra upp rapporter. De skulle också ha i uppdrag att ge råd om och styra de äldre till tjänster.

Äldreombudsmannen bör verka i nära samarbete med äldreråden samt de organisationer som företräder seniorerna inom regionen. Äldreombudsmannens tjänster bör vara avgiftsfria. Då tjänsten som äldreombudsman skapas kunde bl.a. fungerande patient- och ombudsverksamhet fungera som modell.

Offentliga utrymmen bör öppnas för medborgarverksamhet

Pensionärsorganisationernas förebyggande arbete ökar och upprätthåller seniorernas sociala, psykiska och fysiska välfärd. Dessutom är det rätt medicin mot ensamhet.

Nästan 12 000 personer utför frivilligarbete inom Pensionstagarnas Centralförbunds medlemsföreningar. De använder nästan 730 000 timmar om året för denna verksamhet. Samhället klarar inte av att ersätta de tiotusentals frivilliga kamrathandledarna i organisationernas lokalavdelningar.

Det är viktigt att seniorerna förblir mentalt och fysiskt handlingskraftiga och socialt aktiva. De bör erbjudas samhälleliga tjänster till ett förmånligt pris såväl inom kollektivtrafiken som för att delta i kultur. De motionstjänster som behövs för att upprätthålla handlingsförmågan bör vara gratis.

PCF erbjuder undervisning i kamratstöd. Här kursen Verkosta virtaa. Foto: Riikka Aminoff.

10 Det arbete som organisationerna och deras frivilliga utför och verksamhetsförutsättningarna för dem bör stödas inte bara ekonomiskt, utan också genom att de erbjuds de lokaler som behövs för detta viktiga arbete. Offentliga lokaler bör öppnas gratis för medborgarverksamhet.

Digitaliseringens hot bör erkännas och dess möjligheter garanteras seniorerna

Seniorerna använder och behöver ofta mycket hälsovårdstjänster, men alla är inte kunniga och aktiva användare av webbtjänster. Observera att 75 procent av de 65–74-åriga seniorerna och bara 37 procent av de 75–89-åriga seniorerna använder nätet.

Bara 28 procent av 75–89-åringarna använde e-post och 30 procent en nätbank. Seniorerna har ofta dessutom låga inkomster, dvs. de har inte alltid ens möjligheter att köpa och uppdatera de apparater, redskap, program och nätförbindelser som behövs.

Seniorerna bör tryggas rådgivning, handledning och stöd i digitala tjänster. Den allmänna bör bära ansvar för detta. Organisationernas

frivilliga kan inte ensamma ansvara för att handleda i hur nättjänsterna används och hur de apparater som behövs för dem fungerar. De som inte har möjlighet att använda de möjligheter som digitaliseringen ger, ska garanteras möjlighet till kundkontakter öga mot öga.

Hinderlös bostadsproduktion och främjande av reparationsbyggande

Boendet bör svara på seniorernas individuella behov och de bör erbjudas hinderfria boendeformer till skäligt pris. Pensionstagare med små pensioner, som bor på hyra och inte har någon förmögenhet, bör utgöra en specialmålgrupp.

Inom bostadsproduktionen bör man också utveckla sådant boende, där människor i olika ålder kan bo tillsammans och hjälpa varandra, eftersom allt fler seniorer i framtiden bor ensamma. Reparationsbyggandet bör också stödas i fortsättningen, så att det nuvarande bostadsbeståndet också i framtiden lämpar sig för många.

11 De ständigt stigande boendekostnaderna är ett stort problem. Vi bör med en förnuftig bostadspolitik och planläggning hitta hållbara lösningar för de ständigt ökande kostnaderna. Bristen på hyresbostäder till skäligt pris är inte ett problem enbart för stora stadscentra.

Hemvården och serviceboendet bör motsvara behovet och vara tillräckliga

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) behöver nästan var fjärde av de 75 år fyllda med de lägsta inkomsterna hemvård eller hemsjukvård. Fler än var fjärde åldring med låga inkomster får inte tillräcklig hemvård eller ingen hemvård alls. Nästan var femte får inte tillräcklig eller ingen hemsjukvård. Storleken på avgifterna för hemvården utgör en utmaning (Ikääntyneiden sosiaali- ja terveystalveluiden tarve, käyttö ja kokemukset, THL, Katri Hannikainen 22.2.2018).

Vi behöver fler händer inom hemvården. Vi bör svara på seniorernas behov av boende av olika slag utgående från deras individuella behov. Dessa mångformade tjänster bör tryggas för att bevara seniorernas

handlingsförmåga så bra som möjligt och trygga att de kan bo hemma.

Samtidigt bör vi se till att de har tillgång till tjänster, som är trygga och möjliga oberoende av seniorens förmögenhet. Hemmet får inte bli ett fängelse för åldringen. Därför bör vi även i framtiden garantera institutionsvård för dem som behöver det.

Trygga seniorernas rätt till rehabilitering

Rehabiliteringen utgör en livsviktig del av vårdkedjan för social- och hälsovården för seniorer. Det finns också rikligt med forskningsresultat om effekterna av seniorrehabilitering. Åldrande innebär många förändringar, som ökar exponeringen för olika sjukdomar och olycksfall med vidhängande symptom.

Om de inte sköts om och det inte ges aktiv rehabilitering leder det till försämrade handlingsförmåga och ökat behov av service. Detta till trots ingår rehabilitering ännu inte i tillräcklig utsträckning i vård- och serviceplanerna för seniorer.

12

Seniormedborgarnas rätt till rehabilitering bör tryggas. Alla har rätt till rehabilitering oberoende av ålder och den bör utgöra en väsentlig del av vården av och vardagen för de äldre medborgarna.

Hushållsavdraget som stöd för seniorernas vardag och boende

Avdraget är framför allt en stödform för de välavlönades boende. Pensionstagare med de lägsta inkomsterna har för tillfället inte möjlighet till hushållsavdrag, eftersom avdraget görs på de skatter som betalas och de inte betalar skatt. Till deras stöd bör utarbetas ett system som till sina grunder och omfattning motsvarar hushållsavdraget.

Hushållsavdraget bör beviljas förhöjt till personer över 75 år. På det sättet skulle vi få många positiva effekter för att seniorer ska klara sig självständigt bl.a. genom ökad användning av hushållstjänster och genom att ett flyttning till serviceboende skjuts fram.

Modellen förbättrar möjligheterna för pensionstagare med låga inkomster att välja tjänster som ökar deras välmående enligt egna behov och ökar deras köpkraft. För det andra skulle modellen, om den genomförs väl, stöda det allmänna målet om att de äldre ska kunna bo i sitt eget hem så länge som möjligt.

Utöver hushållsavdraget på hemtjänster och stödtjänster för dem är det möjligt att få socialvårdstjänster utan mervärdesskatt. Informationen om denna tjänstemöjlighet bör förstärkas.

13

Pensionstagarnas bostadsbidrag bör bevaras också i framtiden

Bostadsbidraget till pensionstagare är mycket betydelsefullt för pensionärerna och underlättar mången låginkomsttagares vardagliga utkomst. 207 322 personer fick bostadsbidrag till pensionstagare (12/2017).

Professor Juho Saaris arbetsgrupp som behandlade ojämlikhet föreslog i sin slutrapport (VNK julkaisuja 1/2018) igen att de som får bostadsbidrag till pensionstagare ska överföras till det allmänna bostadsbidraget.

PCF godkänner inte förslaget, som i praktiken innebär en försämring för tiotusentals pensionärer med låga inkomster. Pensionstagarnas bostadsbidrag bör bevaras också i framtiden.

Förhöjning av utkomststödets grunddel

Grundläggande utkomststöd är en ekonomisk förmån som beviljas i sista hand. Avsikten är att trygga en person eller familj en utkomst som är nödvändig för ett mänskligt liv. Många blir dock i praktiken tvungna att ty sig till utkomststödet som ett regelbundet stöd. Grunddelen för utkomststödet för en ensamboende är 491,21 euro i månaden år 2018. Utkomststödet fyller i dagens läge inte sin avsikt, dvs. att trygga utkomsten och att klara sig på egen hand.

Utkomststödet bör höjas till en nivå som bättre motsvarar dagens verklighet.

Högakta närståendevården

En investering i närståendevården är lönsam och producerar märkbara inbesparingar för vårt samhälle. Det viktiga arbete som närståendevårdarna utför bör möjliggöras i olika livssituationer och deras ork bör tryggas genom nödvändiga tjänster, tillräckliga arvoden och ledigheter. Praxis bör vara likvärdigt i hela landet.

Läs hela dokumentet på adressen:

www.elakkeensaajat.fi/edunvalvonta

 Pensionstagarnas Centralförbund PCF rf

Vad är Pensionstagarnas Centralförbund?

Pensionstagarnas Centralförbund PCF (på finska Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry) är en partipolitiskt obunden organisation vars syfte är fungera som en riksomfattande centralorganisation för sina medlemmar och fungera som pensionstagarnas intressebevakare för att förverkliga social och ekonomisk rättvisa för pensionstagarna.

PCF skapar förutsättningar för socialt umgänge för våra medlemmar, vi uppmuntrar dem till att ständigt utveckla sig själva under hela livscykeln och vi erbjuder möjligheter till mångsidig kultur- och hobbyverksamhet.

PCFs åtgärder siktar bl.a. på att minska pensionärsfattigdomen och åldersdiskrimineringen samt att avvärja den ensamhet som har ökat bland seniorerna. Vi står alltid på den svagares sida.

Förbundet producerar kunskapsresurser till sina föreningar och föreningarna producerar tjänster för sina medlemmar. Vårt mål är utöver intressebevakningen att erbjuda meningsfulla verksamhetsramar för våra 15 distrikt och 320 regionala föreningar i hela Finland så att pensionstagarna fullt ut kan njuta av sina år efter arbetslivet – de bästa åren i livet. Lev fullt ut – i gott sällskap.

I Pensionstagarnas Centralförbunds medlemsföreningars verksamhet på hemorten hittar du en gemenskap, där du kan hålla på med hobbyer, träffa nya vänner, lära sig nytt och delta. I ett aktivt gäng kan du också påverka din egen och andra seniorers välfärd i vardagen.

Genom att delta i PCFs verksamhet kan du göra din egen kommun och Finland till en vänligare plats för seniorer.

Rekreera dig, koppla av och njut av god mat!

Pensionstagarnas Centralförbunds semestercenter Rajaniemi finns i Virdois i Birkaland vid stranden av sjön Siekkisjärvi. Där får kunderna bland annat njuta av ledda temasestrar och utbildning. Semestercentret är också en utmärkt plats för lyckade privattillställningar.

Runt huvudbyggnaden, den gamla prästgården, finns det inkvarteringsbyggnader med rum med bekvämligheter. I samlingsrummen kan man koka kaffe, förvara matpaket i kylskåpet eller bara sitta ner och till exempel spela. I huvudbyggnaden finns ett bibliotek, där man kan låna semesterläsning.

Kom och titta in!

RING, FRÅGA MER OCH BE OM OFFERT:

Rajaniemen lomakeskus

Rajaniementie 35, 34800 Virrat

rajaniemenlomakeskus.fi, 03 4755 648
toimisto@rajaniemenlomakeskus.fi

Rajaniemi semestercenter erbjuder:

- ⌘ vackert insjölandskap och naturstigar
- ⌘ aktiviteter och hobbyverksamhet
- ⌘ temasestrar och semesterpaket
- ⌘ stödd semester
- ⌘ festlokaler för privattillställningar
- ⌘ kurs- och möteslokaler
- ⌘ utfärder med ledare eller teaterbiljetter
- ⌘ danskvällar
- ⌘ smaklig husmanskost och andra måltidstjänster
- ⌘ strandbastu med sandbadstrand
- ⌘ bastur och brasrum
- ⌘ extra tjänster mot tilläggsavgift, bl.a. massage
- ⌘ gruppförmaner

